

Årsrapport for Statens fiskefond 2019

Foto: Marit Roksvåg Iversen

Innhold

1. Leders beretning	2
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	3
2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget	3
2.2 Organisasjon og ledelse	3
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	3
3. Årets aktiviteter og resultater	6
4. Styring og kontroll i virksomheten	6
5. Vurdering av framtidsutsikter	6
6. Årsregnskap	8

1. Leders beretning

Statens fiskefond bidrar til å finansiere fiskeforvaltningstiltak som kommer samfunnet og allmennheten til gode.

Rundt 70 000 fiskere betaler årlig fiskeravgiften for fiske etter laks, sjøørret og sjørøye i vassdrag og med faststående redskap i sjø. Drøyt 98 prosent av fiskerne fisker i vassdrag, mens i underkant av 2 prosent fisker med faststående redskap i sjø. Dette tilfører Statens fiskefond omtrent 17 mill. kroner. Midlene benyttes i all hovedsak til tilskudd til informasjon om og forvaltning av laks, sjøørret og sjørøye, herunder kultiveringstiltak, driftsplanlegging og anvendt forskning og overvåking. Det gis også tilskudd til tiltak som bedrer tilgangen til fiske for allmennheten og tiltak rettet mot rekruttering eller stimulering til fiske.

Det er lagt til rette for betaling av fiskeravgiften på nett, og omtrent 96 prosent av fiskerne benytter seg av dette. Andelen som betaler på nett har økt siden implementeringen i 2005, og Miljødirektoratet har fokus på å ha en brukervennlig betalingsløsning.

I anledning Villaksens år 2019 ble det gjort et særskilt uttak av fondskapital og det ble dermed mer tilskuddsmidler til rådighet. Det ble gitt tilskudd til en rekke lokale tiltak og arrangementer som setter fokus på villaksen. Det er et mål at minst 50 prosent av midlene skal gå til tiltak som er initiert lokalt. De siste årene har en stadig større andel av fondsmidlene gått til lokale tiltak, og godt over halvparten av midlene går til tiltak som er initiert lokalt.

Arbeidet med konkrete tiltak krever i mange tilfeller innsats fra frivillige organisasjoner. Miljødirektoratet drøfter derfor hvert år bruken av inntektene fra Statens fiskefond med brukerinteressene i et samrådsmøte.

Inntektene til fondet i 2019 gir et viktig bidrag til å sikre en profesjonell og kunnskapsbasert fiskeforvaltning.

Trondheim, 13. mars 2020

Ellen Hambro
direktør i Miljødirektoratet

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget

Statens fiskefond ble opprettet i 1965, med hjemmel i Lov om laksefisket og innlandsfisket av 6. mars 1964. Statens fiskefond er i dag hjemlet i lakse- og innlandsfiskeloven av 15. mai 1992.

Inntektene til Statens fiskefond kommer fra fiskeravgift på fiske etter anadrom laksefisk, samt renter på til enhver tid innestående fondsmidler på konto i Norges Bank.

Fondets utgifter er overføringer til statsbudsjettets inntektskapittel, kap. 5578. Ved bevilgninger over statsbudsjettets utgiftskapitler, kap. 1425, 1410 og 1420 brukes fondsmidlene til ulike tiltak til fremme av fiskeforvaltningen. Midlene benyttes i all hovedsak til tilskudd til informasjon om og forvaltning av laks, sjørørret og sjørøye, herunder kultiveringstiltak, driftsplanlegging og anvendt forskning og overvåking. Det gis også tilskudd til tiltak som bedrer tilgangen til fiske for allmennheten og tiltak rettet mot rekruttering eller stimulering til fiske.

Miljødirektoratet er fondsforvalter for Statens fiskefond og fører regnskap for fondet. Klima- og miljødepartementet har ansvaret for etatsstyringen av Miljødirektoratet, og har det overordnede ansvaret for Statens fiskefond.

2.2 Organisasjon og ledelse

Statens fiskefond har ingen ansatte. Miljødirektoratet administrerer fondet, og i 2019 ble det benyttet 0,26 årsverk til dette herunder administrasjon av betalingsløsning og håndtering av henvendelser fra fiskere.

Kostnadene med fondsforvaltningen er dekt over Miljødirektoratets driftsbudsjett, kap. 1420 post 01 i statsbudsjettet.

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Det er fire avgiftstyper for fiske etter anadrome laksefisk for personer over 18 år:

- Fiske i vassdrag for enkeltperson, kr. 272,-
- Fiske i vassdrag for familie - gjelder for ektefelle/samboer med eventuelle barn mellom 18 og 20 år, kr. 434,-
- Fiske med faststående redskap i sjø med sesongstart før 1. juli, kr. 679,-
- Fiske med faststående redskap i sjø med sesongstart etter 1. juli, kr. 412,-

Antall innbetalte fiskeravgifter og antall fiskere

Tabellen under viser antall betalte fiskeravgifter fordelt på avgiftstype over de siste fem år. Antall fiskere er beregnet med utgangspunkt i antall familiemedlemmer registrert i betalingsløsningen for fiskeravgift. Fra 2015 til 2017 økte innbetalte avgifter og antall fiskere. I 2018 var det en vesentlig nedgang og i 2019 har det vært en liten økning, men nivået er likevel lavere enn i 2016. Endringene er i stor grad knyttet til fiske og fangstforhold som varierer fra år til år, men andre forhold som for eksempel endringer i fiskereguleringer kan også spille inn.

Avgiftstype ¹	2015	2016	2017	2018	2019
Enkeltperson	48 511	50 649	53 540	50 176	50 585
Familie	7 365	8 019	7 660	7 209	7 061
Sjø, før 1. juli	534	545	614	697	718
Sjø, etter 1. juli	362	385	404	351	420
Sum	56 772	59 598	62 218	58 433	58 784
Ant. fiskere	68 247	71 979	74 382	69 881	70 661
<i>Ant. fiskere per familiekort</i>	<i>2,558</i>	<i>2,544</i>	<i>2,588</i>	<i>2,588</i>	<i>2,682</i>

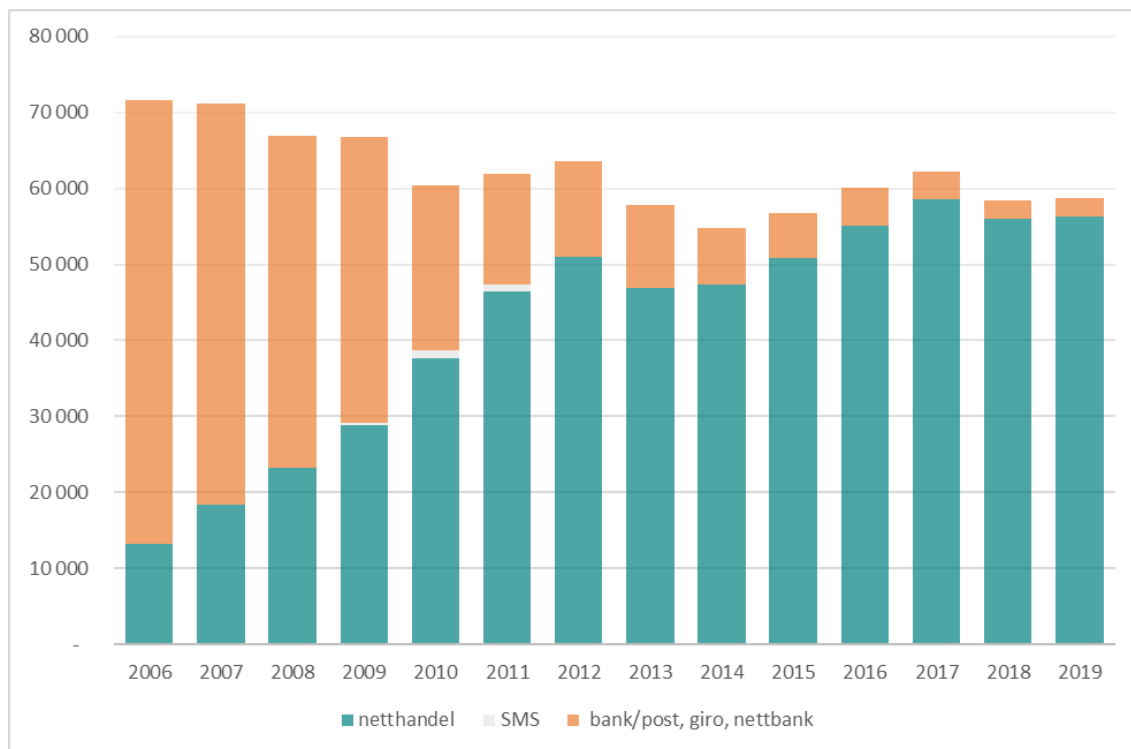
¹ Fordeling av innbetalinger på avgiftstype er foretatt manuelt og vil derfor kunne avvike noe fra virkeligheten.

Innbetalte fiskeravgifter

Tabellen under viser innbetalte fiskeravgifter (1000 kr.) de siste fem år. Innbetalte fiskeravgifter i 2019 har tilført Statens fiskefond 17,484 mill. kroner, dette er 0,856 mill. kroner mer enn året før. Fiske i vassdrag utgjør 96,2 prosent, og fiske med faststående redskap i sjø utgjør 3,8 prosent av inntektsgrunnlaget i 2019.

Avgiftstype	2015	2016	2017	2018	2019
Enkeltperson	11 982	12 510	13 920	13 046	13 759
Familie	2 902	3 159	3 179	2 992	3 064
Sjø, før 1. juli	329	336	398	452	488
Sjø, etter 1. juli	135	144	159	138	173
Sum	15 348	16 149	17 656	16 628	17 484

Innbetalinger fordelt på betalingsmåte

Netthandel inkludert mobilportal

I 2019 betalte 95,9 prosent fiskeravgiften gjennom netthandel, inkludert mobilportal. Andelen som betaler gjennom netthandel har økt betydelig siden implementeringen i 2005, men ser ut til å ha stabilisert seg i 2019. I 2018 var andelen som betalte på nett 96 prosent og i 2017 var andelen 94,2 prosent. 2012 var det første året med direktoratets egen betalingsløsning på nett, i perioden fra 2005 til 2012 var det Inatur som leverte betalingsløsningen.

Tidligere forhåndstrykte vi blanketter for betaling av fiskeravgift som ble lagt ut på Posten i Norge. Trykking og porto hadde en kostnad på rundt 1,5 mill. kroner. Fra og med 2010 ble det slutt på ordningen med ferdigtrykte giroblanketter, da andelen som betalte gjennom netthandel stadig økte. Dette medførte en stor innsparing som da kunne nyttes til tilskudd. Å betale fiskeravgiften via netthandel er også mye billigere for fiskeren, da Posten og banken tar forholdsvis store gebyrer for å betale over skranke.

Fiskere som betaler via betalingsløsningen på nett blir lagret i en database, og før neste fiskesesong får de en påminnelse om betaling av fiskeravgiften på e-post. Servicen til de som benytter seg av denne tjenesten er god, både ved tapt kvittering og ved andre spørsmål og problemer. Vi opplever at brukerne er fornøyde med betalingsløsningen.

Øvrige innbetalinger

Vi har ikke mulighet til å skille innbetalinger fra skranke, i bank, på posten, egen nettbank eller telegiro. Disse utgjør til sammen 4,1 prosent av de totale innbetalingene i 2019.

3. Årets aktiviteter og resultater

Budsjettering og bruk av midlene til ulike tiltak for å fremme fiskeforvaltningen framgår av Miljødirektoratets årsrapport og den årlige budsjettproposisjonen fra Klima- og miljødepartementet.

Lakseorganisasjonene for Atlanterhavet (NASCO) og Stillehavet (NPAFC) vedtok at 2019 skulle være det internasjonale villaksåret. Villaksens år i Norge hadde fokus på villaksen, verdiene som er knyttet til villaksen og dens rolle i nordmenns liv. Målet var å nå flest mulig av Norges befolkning gjennom en rekke arrangement i hele landet.

I anledning Villaksens år 2019 ble det planlagt et særskilt uttak av kapital på bakgrunn av at den i 2018 var på et høyere nivå enn nødvendig. Uttaket av fondskapital gjorde at det var mer tilskuddsmidler til rådighet og midlene ble brukt til lokale tiltak etter søknad. Tiltak som falt inn under formålet med Villaksens år ble prioritert.

I fordeling av fondsmidlene, fratrasket nødvendige driftsutgifter, er målet at minst 50 prosent av midlene går til tiltak som er initiert lokalt. De siste årene har en stadig større andel av fondsmidlene gått til lokale tiltak, og godt over halvparten av midlene går til tiltak som er initiert lokalt.

4. Styring og kontroll i virksomheten

Miljødirektoratet har et velfungerende system for styring og kontroll i fondet som sikrer overholdelse av lover og regler og et fullstendig regnskap. Fondet følger regler og prinsipper for økonomistyring i staten.

Disponering av midler inneværende år samt budsjettforslag påfølgende år drøftes årlig med et samrådsmøte for Statens fiskefond. Formålet med samrådsmøte er å gjennomgå fiskefondet i nært samarbeid med representanter for brukerinteressene med sikte på at fondsmidlene skal benyttes på en kostnadseffektiv måte for å nå målene innen fiskeforvaltningen, jf. St. prop. 1S (2004-2005) og tildelingsbrev fra Miljøverndepartementet til Direktoratet for naturforvaltning i 2004. I samrådsmøtet har fylkesmennene en fellesrepresentant som representerer offentlige myndigheter. Videre er Kommunesektorens organisasjon (KS) representant for kommunene, Norges jeger- og fiskerforbund representerer sportsfiskeinteressene, Norske sjølaksefiskere representerer sjølaksefiskerne og Norske lakseelver representerer elveeiere/fiskerettshavere.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Siden 2002 har antall fiskere variert fra drøyt 80 000 fiskere i 2006 og 2007 til i underkant av 66 000 fiskere i 2014. De siste årene har omkring 70 000 fiskere betalt fiskeravgiften årlig.

Med mindre det skjer en ytterligere forverring i bestandssituasjonen for laks, sjørøret og sjørøye og dermed også behovet for reguleringer i fiske, ventes antall fiskere å ligge på tilsvarende nivå som i 2019 i årene som kommer. Det er en viss fare for at en lavere andel av befolkningen kommer til å delta i fiske i fremtiden, grunnet andre forhold i samfunnsutviklingen.

Miljødirektoratet har lagt til rette for betaling av fiskeravgift på nett med målsetting om at alle benytter denne betalingsløsningen. Vi opplever at de brukerne som bruker betalingsløsningen er fornøyde. Vi har fokus på å holde betalingsløsningen så enkel og brukervennlig som mulig og løpende oppdatere våre nettsider med informasjon om fiskeravgiften. I 2020 vil vi tilby betaling med Vipps som en del av betalingsløsningen.

6. Årsregnskap

Ledelseskommentar årsregnskapet 2019

Formål

Statens fiskefond ble opprettet i 1965, med hjemmel i Lov om laksefisket og innlandsfisket av 6. mars 1964. Statens fiskefond er i dag hjemlet i lakse- og innlandsfiskeloven av 15. mai 1992.

Miljødirektoratet forvalter Statens fiskefond og fører regnskap for fondet.

Inntektene til Statens fiskefond kommer fra fiskeravgift på fiske etter anadrom laksefisk, samt renter på til enhver tid inntående fondsmidler på konto i Norges Bank.

Fondets utgifter er overføringer til statsbudsjettets inntektskapittel, kap. 5578. Ved bevilgninger over statsbudsjettets utgiftskapitler, kap. 1425, 1410 og 1420 brukes fondsmidlene til ulike tiltak til fremme av fiskeforvaltningen. Midlene benyttes i all hovedsak til tilskudd knyttet til informasjon om og forvaltning av laks, sjørøret og sjørøye, herunder kultiveringstiltak, driftsplanlegging og anvendt forskning og overvåking. Det gis også tilskudd til tiltak som bedrer tilgangen til fiske for allmennheten og tiltak rettet mot rekruttering eller stimulering til fiske.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet, veiledningsnotat om statlige fond og retningslinjer fra Klima- og miljødepartementet. Regnskapet gir et dekkende bilde av Statens fiskefonds disponible midler, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

Kapitalen i Statens fiskefond er per 31.12.19 på 3,1 mill. kroner. I 2019 har kapitalen i Statens fiskefond blitt redusert med 2,5 mill. kroner. Inntektene i 2019 har vært noe høyere enn i 2018, men på grunn av at kapitalen i 2018 var på et høyere nivå enn ønsket ble det planlagt et særskilt uttak av kapital i 2019.

Overføring av fondskapital til statsregnskapet er bokført per august og desember 2019. Overføringene finansierer utgifter til drift og tiltak under kap. 1425 (post 21 og 70), Viltforskning under kap. 1410 (post 50) og drift under kap. 1420 (post 01).

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer Statens fiskefond. Resultatet av revisjonen vil bli rapportert i form av en revisjonsberetning innen 1. mai 2020. Denne vil bli publisert på Miljødirektoratets hjemmeside når den foreligger.

Trondheim, 4. februar 2020

Ellen Hambro
direktør i Miljødirektoratet

Prinsippnote

Årsregnskapet for Statens fiskefond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), og veiledningsnotat om statlige fond av 25. oktober 2012, oppdatert desember 2015. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av eget departement.

Regnskapet for Statens fiskefond er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Statens fiskefond har en rentebærende oppgjørskonto i Norges Bank. Likvidbevegelser på fondets kapital rapporteres månedlig til statsregnskapet.

Fondsregnskapet utarbeides etter kontantprinsippet.

Inntekter fra fiskeravgiften og renter bokføres ved tidspunkt for innbetaling. Overføring av fondskapital til statsregnskapet utbetales minst to ganger per år. Det regnskapsføres ikke utgifter i Statens fiskefonds regnskap utover det som overføres til statsregnskapets inntektspost kap. 5578 post 72.

Resultatoppstillingen inneholder alle inntekter til fondet. Periodens resultat er forskjellen mellom inntekter og overføringer fra fondet. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen.

Note A utarbeides ikke for Statens fiskefond på bakgrunn av det ikke gis tildelinger over statsbudsjettet for fondet.

Bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering					
Beholdninger rapportert i likvidrapport		Note	Regnskap 2019		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank			5 684 106,98		
Endring i perioden			-2 549 581,77		
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank			3 134 525,21		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Kontonr.	Tekst	Note	2019	2018	Endring
811402	Beholdninger på konto(konti) i Norges Bank		3 134 525,21	5 684 106,98	-2 549 581,77

Fondsregnskap

Resultatregnskap Statens fiskefond 2019

	Note	<u>2019</u>	<u>2018</u>
INNETEKTER			
Fiskeravgift		17 380 579,23	16 585 860,89
Ref. av fiskeravgift mv.		-15 490,00	-9 765,00
Renter		85 329,00	51 851,00
		<u>17 450 418,23</u>	<u>16 627 946,89</u>
UTGIFTER			
Overført kap. 5578 post 72	1	20 000 000,00	16 484 000,00
		<u>20 000 000,00</u>	<u>16 484 000,00</u>
RESULTAT PR 31.12.		<u>-2 549 581,77</u>	<u>143 946,89</u>

Balanse Statens fiskefond 2019

EIENDELER			
Norges Bank		3 134 525,21	5 684 106,98
Eiendeler per 31.12.		<u>3 134 525,21</u>	<u>5 684 106,98</u>
EGENKAPITAL			
Fondets kapital pr 01.01.		5 684 106,98	6 609 537,12
Betalt leverandørgjeld	2	-1 069 377,03	-1 069 377,03
Resultat pr 31.12.		-2 549 581,77	143 946,89
Fondets kapital pr 31.12.		<u>3 134 525,21</u>	<u>5 684 106,98</u>
SUM EGENKAPITAL		<u>3 134 525,21</u>	<u>5 684 106,98</u>

Note 1

Det er overført 20 000 000 kroner til Miljødirektoratet, og midlene benyttes hovedsakelig til tilskudd til informasjon om og forvaltning av laks, sjørøret og sjørøye. Det gis også tilskudd til tiltak som fremmer fiske.

Utgiftene regnskapsføres over kap. 1425 (post 21 og 70), kap. 1420 (post 01) og forskning på fiskeressurser over kap. 1410 (post 50).

Note 2

Fra og med 2019 regnskapsføres Statens fiskefond etter kontantprinsippet. Regnskap for 2018 fremstilles slik det ble rapportert i 2018.

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no

Nett: www.miljodirektoratet.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo: Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har mer enn 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptrer selvstendig i enkeltsaker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring. Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.